

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ КОМПЛЕКСОМ ТА
ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК УРБОЛАНДШАФТІВ»
(27 березня 2018 року)**

КИЇВ – 2018

ЛІСОПОЖЕЖНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ

С.В. Зібцев, доктор сільськогосподарських наук,

О.М. Сошенський, В.В. Гуменюк, кандидати сільськогосподарських наук,

В.А. Корень, молодший науковий співробітник

Національний університет біоресурсів і природокористування України

В контексті глобальних проблем, таких як зменшення площі лісів світу, втрата біорізноманіття та глобальні зміни клімату, проблема лісових пожеж, останнім часом, привертає до себе особливу увагу. Більшість вчених, які досліджують лісові пожежі вказують на перспективу збільшення кількості великих пожеж.

На основі даних Державної служби статистики України¹, на території лісового фонду країни протягом 1990-2016 років виникло 103,6 тис. пожеж загальною площею 133,3 тис. га. Середня, за останні 27 років, площа однієї пожежі становить 1,3 га. За період незалежності України до 2016 року включно, згоріло та пошкоджено лісу на пні більше 4,7 млн м³, а це в середньому більше 170 тис. м³ щороку. Упродовж останніх 27 років в Україні періодично відбувалися великі лісові пожежі, які на тлі багаторічних статистичних даних проявляються у вигляді пожежних максимумів. Серед таких пожеж варто зазначити лісові пожежі в Криму у 1993 році (близько 600 га), Київській, Донецькій, Луганській, Чернігівській областях в 1996 році (площами від 0,5 до 8,5 тис. га), Луганській в 1998 році (понад 1,7 тис. га), Херсонській та Луганській в 1999 році (від 1,0 до 2,0 тис. га), Херсонській області в 2007 році (близько 7,4 тис. га), на південному макросхилі Кримських гір в районі селища Алупка в 2007 році (майже 1 тис. га), на території зони відчуження Чорнобильської АЕС в 2015 році (близько 13 тис. га).

Дані про лісові пожежі та збитки заподіяні ними, які відбулися в Україні за період з 1990 по 2016 рр. наведено у таблиці. Збитки заподіяні лісовими пожежами включають в себе вартість згорілого лісу на пні, вартість заготовленої лісопродукції, вартість робіт з відновлення лісу, вартість робіт з очищення території та витрати на

¹ Дані за 2014-2016 роки наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

гасіння лісових пожеж. Обчислення горимості лісів у відсотках було виконано за співвідношенням площі лісових пожеж до площі лісів.

Наслідки лісових пожеж в Україні за 1990-2016 роки

Рік	Площа лісів, млн га	Пройдено пожежами			Площа загиблих внаслідок пожеж насаджень, га	Збитки, заподіяні лісовими пожежами, тис. грн	Горимість лісів, %
		площа, га	кількість	середня площа пожежі, га			
1990	8,3	2388	2714	0,9	1157	-	0,03
1991	8,4	1717	2771	0,6	917	-	0,01
1992	8,7	4101	5850	0,7	1929	-	0,02
1993	8,9	3178	2967	1,1	1861	-	0,02
1994	9,1	10023	7396	1,4	6386	-	0,04
1995	9,2	3537	3758	0,9	2031	-	0,04
1996	9,4	12624	4908	2,6	9737	-	0,14
1997	9,4	1466	2308	0,6	790	615,4	0,02
1998	9,4	4408	3906	1,1	1112	4555,7	0,05
1999	9,4	5475	6035	0,9	3357	5822,3	0,07
2000	9,4	1618	3696	0,4	696	1367,6	0,02
2001	9,4	3772	3205	1,2	2579	6204,3	0,03
2002	9,4	4983	6383	0,8	2913	3378,9	0,03
2003	9,4	2833	4527	0,6	2087	1817,5	0,02
2004	9,4	595	1876	0,3	1051	428,7	0,01
2005	9,4	2325	4223	0,6	1437	3535,0	0,02
2006	9,5	4287	3842	1,1	1864	5917,6	0,04
2007	9,7	13787	6100	2,3	10955	188412,2	0,14
2008	10,6	5529	4042	1,4	3819	58750,3	0,05
2009	10,6	6315	7036	0,9	2727	24686,4	0,06
2010	10,6	3668	3240	1,1	3127	26728,4	0,03
2011	10,6	1049	2526	0,4	909	3215,9	0,01
2012	10,6	3479	2163	1,6	2915	56062,7	0,03
2013	10,6	418	1113	0,4	285	1376,2	0,00
2014	10,6	13778	2003	6,9	2290	51701,8	0,13
2015	10,6	14691	3813	3,9	8564	20164,5	0,14
2016	10,6	1249	1249	1,0	1591	8619,2	0,01
Всього	-	133293	103650	-	79086	473360,6	-
Середнє	9,6	5580	3591	1,3	2929	23668,0	0,05

Отже, дані наведені в таблиці підтверджують актуальність проблеми лісових пожеж в Україні, що зумовлює потребу удосконалення лісопожежної політики в країні, яка повинна враховувати нові виклики ХХІ століття.